

Syg behandling

Jeg troede dårligt mine egne øjne, da jeg en fredelig søndag morgen sad og læste artiklerne om lykkepiller i Forbrugerrådets blad Tænk (maj 2006). Der var i artiklerne mange gode vinkler på brugen af lykkepiller, men da jeg kom til nogle udtalelser fra overlæge og professor Tom Bolwig, sad jeg med samme følelse, som når man lige er blevet slået hjem i ludo.

Bolwig udtalte: "Vi lever i et samfund, hvor der bliver stillet meget store krav til, hvad man skal kunne overskue. Der er god grund til, at folk bliver belastede. Men jeg kan ikke lave samfundet om, og jeg har ingen betænkninger ved at give de her piller (lykkepiller) til folk, der ikke har en rigtig depression, men hvor medicinen hjælper dem til at få enderne til at hænge sammen."

Selvom jeg midt i tresserne var mest optaget af at bygge sæbekassebiler, så har jeg forstået, at lægerne forsøgte sig med samme enkle løsningsmodel i forhold til de hjemmegående husmødres voksende frustrationer i forhold til at være "lukket inde" i hjemmet. Dengang var det en lille blå mirakelpille med navnet Valium, der skulle få de hysteriske kvinder til at slappe af. Piller ændrede ikke kvindernes situation, bortset fra at de også blev afhængige af medicin.

Efterfølgende kom turen til de homoseksuelle, som af lægevidenskaben blev opfattet som psykisk syge. Det var også her en stor udfordring for psykiatrien at finde behandlingsformer, som kunne kurere denne sygdom.

At denne tankegang fortsat er udbredt, fremgik af Politikens forside den 16. maj 2006. Under overskriften "Industrien opfinder sygdomme" beskriver journalisten, hvordan medicinalindustrien - ofte støttet af naive læger og en ukritisk presse - kan gøre raske mennesker syge og få tusinder af mennesker til at købe medicin, de ikke anede, at de havde brug for. Som eksempler nævnes medicinalindustriens forsøg på at sælge et lægemiddel, der er godkendt til at hjælpe mennesker med urolige ben. Et fænomen, der ifølge industrien plager flere hundrede tusinde danskere. Og i den umiddelbart helt absurde ende nævnes medicinalfirmaet Pfizers forsøg på at udvide anvendelsen af potensmidlet Viagra til også at omfatte kvinder.

Det er trist, at vi bliver ved med at være tiltrukket af lette pilleløsninger. Det er selvfølgelig en enkel og nem løsning, der betyder, at vi ikke behøver at forholde os til vores egen livsførelse eller andre ubehagelige oplevelser.

Hvad der er langt mere trist, er, at det i høj grad er sundhedspersonale, der i samarbejde med medicinalindustrien er med til at fremdrive denne udvikling. Hvis vi skal lære af historien, så er det vigtigt at huske, at det ikke var lægerne, der hjalp de hjemmegående frustrerede kvinder. Det var kvindeoprøret. Ligesom det ikke var lægerne, der sørgede for, at homoseksualitet blev fjernet fra diagnosen, det skete først, da de homoseksuelle organiserede sig og gjorde oprør.

Der er intet, der tyder på, at lægerne og medicinalindustrien vil holde op med at opfinde sygdomme og fastholde et reduktionistisk syn på menneskelige "lidelser." En udvikling, hvor udsatte grupper igen vil blive sygeliggjort og stigmatiseret.

Det er derfor en vigtig sygeplejeopgave at samarbejde med marginaliserede samfundsgrupper for at sikre, at vi har den rette forståelse for deres problemstillinger og dermed er i stand til at iværksætte en sygeplejeindsats, der tager udgangspunkt i problemstillingens rod.

Der er nok at gå i gang med. Vi kunne støtte og samarbejde med unge mennesker, der skærer sig eller sulter sig, fordi de har ondt i livet, mennesker på vores asylcentre, der er flygtet fra krig og andre rædsler, prostituerede, hjemløse, mennesker med misbrugsproblemer, mennesker, der hører stemmer, og andre mennesker, vi stempler som psykisk syge.

Det er mange grå hår siden, at jeg som entusiastisk sygeplejestuderende skrev indledninger til mine skriftlige opgaver, hvor jeg med lixtal, der slog gnister, bekendtgjorde, at sygeplejeindsatsen skal bygge på et holistisk og sundhedsfremmende perspektiv, og at sygeplejersken også har et medansvar for samfundsudviklingen.

Jeg erkender, at det vil være en lang og uoverskuelig rejse at sikre en behandlingsindsats, der lever op til disse fine ord, så måske skal vi blot lukke øjnene, snuppe en lykkepille og komme videre med livet.